

GENERALINĖS ADVOKATĖS
CHRISTINE STIX-HACKL IŠVADA,
pateikta 2005 m. gruodžio 8 d.¹

I — Įvadas

1. Šiuo ieškiniu dėl išpareigojimų neįvykdymo Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įvairių išpareigojimų, susijusių su muitinės tranzito su TIR knygelėmis procedūra (toliau – TIR procedūra). Be kita ko, Komisija kaltina Vokietijos Federacinę Respubliką, kad ji netinkamai įskaitė ir pavėluotai pervedė nuosavus Bendrijų išteklius, gautus iš šios procedūros, o taip pat neleido Komisijai susipažinti su tam tikra informacija, susijusia su neįformintomis TIR knygelėmis. Be to, Komisija prašo Teisingumo Teismo įpareigoti Vokietijos Federacinę Respubliką pervesti nagrinėjamus nuosavus išteklius kartu su palūkanomis ir pateikti tam tikrą informaciją.

2. Šis ginčas pirmiausia susijęs su Bendrijų nuosavų išteklių (muitų) įskaitymu ir perve-

dimu, o tai šiai bylai reikšmingu momentu reglamentavo Reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89 (toliau – Reglamentas dėl nuosavų išteklių sistemos)² nuostatos. Reglamente dėl nuosavų išteklių sistemos nustatytoms mokėtinoms sumoms, susijusioms su Bendrijų nuosavais ištekliais, nustatytos dviejų rūšių sąskaitos. Paprastai nustatytos mokėtinos sumos turi būti įskaitomos į vadinamąją „A sąskaitą“, jeigu tai nesusiję su sumomis, kurios turi būti įskaitytos į vadinamąją „B sąskaitą“, nes šios sumos, be kita ko, „dar nebuvo išieškotos ir dėl jų nebuvo pateikta jokia garantija“. Įskaitymo rūšis turi lemiama reikšmės, nes į A sąskaitą įskaitytos sumos turi būti pervestos į Komisijos sąskaitą ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį buvo nustatyta mokėtina suma, dienos, į B sąskaitą įskaitytas sumas reikia įskaityti tik per atitinkamą terminą po to, kai šios sumos buvo *išieškotos*.

1 — Originalo kalba: vokiečių.

2 — 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89, įgyvendinantis Sprendimą 88/376/EEB, Euratomas dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 155, p. 1).

3. Antra vertus, šioje byloje nagrinėjama muitinės tranzito su TIR knygelėmis procedūra, kurią reglamentuoja 1975 m. lapkričio 14 d. Ženevoje pasirašyta Muitinės konvencija dėl tarptautinio krovinių gabenimo su TIR knygelėmis (toliau – TIR konvencija), kurios Susitariančiosiomis Šalimis, be kita ko, yra ir Vokietijos Federacinė Respublika, ir Europos bendrija³.

5. Ši byla glaudžiai susijusi su Teisingumo Teismo vis dar nagrinėjamomis bylomis C-377/03⁴ ir C-378/03⁵, kuriose taip pat analizuojami nuosavų išteklių iš TIR procedūros įskaitymo bei pervedimo klausimai ir kuriose aš taip pat pateiksiu savo išvadas.

II — Teisinis pagrindas

A — Bendrijos teisės aktai

1. Reglamentas dėl nuosavų išteklių sistemos

4. Iš esmės šioje byloje keliamas klausimas, ar pagal TIR procedūrą mokėtinos sumos galėjo būti įskaitytos į B sąskaitą, o ne į A sąskaitą, ir būtent tokiomis aplinkybėmis, kai buvo sunkumų, susijusių su muitų ir mokesčių garantijomis dėl TIR procedūroje nustatytos garantijų sistemos, kuri, pasak Vokietijos vyriausybės, 1993 m. buvo prie iširimo ribos. Tokioje situacijoje Vokietijos institucijoms teko laikinai atsisakyti reikalavimo teisių, nukreiptų į garantuojančiąsias asociacijas, įgyvendinimo arba įskaityti šias sumas kaip negarantuotas mokėtinas sumas į B sąskaitą.

6. Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 2 straipsnio 1 dalis susijusi su nuosavų Bendrijų išteklių sumos nustatymu:

„Pagal šį reglamentą Bendrijai priklausančiai nuosavų išteklių, nurodytų Sprendimo 88/376/EB, Euratomas 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, suma nustatoma iš karto, kai kompetentingos valstybės narės institucijos praneša skolininkui apie mokėtinus mokesčius. Pranešimas pateikiamas iš

3 — Europos bendrija patvirtino šią konvenciją 1978 m. liepos 25 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2112/78 dėl Muitinės konvencijos dėl tarptautinio krovinių gabenimo su TIR knygelėmis (TIR konvencija) 1975 m. lapkričio 14 d. Ženevoje sudarymo (OL L 252, p. 1).

4 — Komisija prieš Belgiją.

5 — Komisija prieš Belgiją.

karto, kai nustatomas skolininkas ir kompetentingos administracijos institucijos gali apskaičiuoti mokesčio dydį, laikydamosi visų tuo atveju taikomų Bendrijos teisės nuostatų.“

mos į atskiras sąskaitas (paprastai tai vadinama įskaitymu B). Valstybės narės šią tvarką gali taikyti, jeigu nustatytos mokėtinos sumos, už kurias buvo pateikta garantija, buvo užginčytos ir kurios, išsprendus kilusius ginčus, gali būti pakeistos.“ (Neoficialus vertimas)

7. Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a ir b punktai, susiję su nuosavų išteklių įskaitymu į sąskaitas, nustato:

8. Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 10 straipsnio 1 dalis nustato nuosavų išteklių pervedimą:

„1. Nuosavų išteklių sąskaitos atidaromos kiekvienos valstybės narės Išde arba kiekvienos valstybės narės paskirtoje įstaigoje ir suskirstomos pagal išteklių rūšį.

„1. Pagal Sprendimo 88/376/EEB, Euratomas, 2 straipsnio 3 dalį išskaičius 10 % surinkimo išlaidų, nuosavi ištekliai, nurodyti minėto sprendimo 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, įtraukiami į Bendrijų biudžetą ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį pagal 2 straipsnį buvo nustatyta priklausanti mokėti suma, dienos.

2. a) Pagal 2 straipsnį nustatytos sumos, laikantis šios dalies b punkto reikalavimų, įskaitomos į sąskaitas (paprastai tai vadinama įskaitymu A) ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį buvo nustatyta nuosavų išteklių suma, dienos.

b) Nustatytos mokėtinos sumos, neįskaitytos į šios dalies a punkte nurodytas sąskaitas dėl to, kad dar nebuvo išieškotos ir kad nebuvo pateikta jokia garantija, per a punkte nurodytą laikotarpį įrašo-

Tačiau mokėtinos sumos, pagal šio reglamento 6 straipsnio 3 dalies b punktą nurodomos atskirose sąskaitose, turi būti įskaitytos ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį buvo išieškotos priklausančios mokėti sumos, dienos.“ (Neoficialus vertimas)

9. Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 17 straipsnio 1 ir 2 dalys numato: 2. TIR procedūra

a) TIR procedūros apžvalga

„1. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, užtikrinančių sumų, atitinkančių 2 straipsnyje nustatytas priklausančias mokėti sumas, pervedimą Komisijai pagal šį reglamentą.

2. Valstybės narės neprivalo pervesti Komisijai sumų, atitinkančių nustatytas priklausančias mokėti sumas tik tuo atveju, jeigu dėl nenugalimos jėgos („force majeure“) aplinkybių šios sumos nebuvo išieškotos. Be to, valstybės narės šio įpareigojimo perduoti minėtas sumas Komisijai gali nevykdyti tam tikrais atvejais, jeigu, nuodugniai įvertinus visas atitinkamo atvejo aplinkybes, paaiškėja, kad minėtų sumų nebebus galima išieškoti dėl priežasčių, kurios negali būti priskirtos minėtoms valstybėms. Šiuos atvejus būtina paminėti 3 dalyje numatytoje ataskaitoje, jeigu sumos yra didesnės kaip 10 000 eurų, perskaičiavus į nacionalinę valiutą pagal praėjusių kalendorinių metų pirmosios spalio darbo dienos valiutų kursą; šioje ataskaitoje būtina nurodyti priežastis, dėl kurių atitinkama valstybė narė minėtų sumų negalėjo perduoti. Komisija prirėikęs per šešis mėnesius atitinkamai valstybei narai išsiunčia savo pastabas.“ (Pataisytas vertimas)

10. Tranzito procedūra – tai muitinės procedūra, turinti palengvinti prekybą arba tranzitinę prekybą tam tikros muitų sistemos viduje arba tarp skirtingų muitų teritorijų. Tranzito procedūros, kaip „sąlyginio neapmokestinimo procedūros“, yra susijusios su galimybe laikinai neišieškoti muitų ir mokesčių, kuriuos reikia sumokėti už prekes, įvežamas į trečiąją šalį arba pagamintas trečiojoje šalyje, šių prekių gabenimo per tam tikrą muitų teritoriją momentu. TIR procedūra yra viena iš daugelio – labai panašių – tranzito procedūros formų arba tranzitinei prekybai nustatytų sistemų, kurioms visų pirma yra priskiriamos Bendrijos tranzito ir bendroji tranzito procedūros.

11. Be tarptautinės TIR konvencijos TIR procedūros, kuri turi būti priskirta išorinio tranzito procedūrai, teisinis pagrindas Bendrijos teisės atžvilgiu yra 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 2454/93, išdėstantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas⁶ (toliau – Muitinės kodekso įgyvendinimo reglamen-

6 – OL L 253, p. 1.

tas), kuris vėlgi remiasi Bendrijos muitinės kodeksu⁷ (toliau – Muitinės kodeksas) ir kurio 451 bei paskesniuose straipsniuose iš esmės pakartojama arba pateikiama TIR konvencijoje nustatyta procedūra.

12. Remiantis TIR konvencija, kroviniai, gabenami užplombuotomis kelių transporto priemonėmis, autotraukiniais arba konteineriais, tikrinami tik išsiuntimo muitinės įstaigoje, o ne tranzito šalių pasienio arba paskirties muitinėse, išskyrus tuos atvejus, kai kyla įtarimas dėl pažeidimo (5 straipsnis). Be to, už šiuos krovinius nereikalaujama mokėti importo ar eksporto muitų ir mokesčių arba pateikti užstato (4 straipsnis). TIR procedūra skirta vykdyti muitinės valdžios institucijų atliekamą krovinių gabenimo per muitų teritoriją – įgyvendinant TIR konvencijoje nurodytus tikslus, Bendrijos muitų teritorija laikoma vieninga muitų teritorija – priežiūrą ir turi užtikrinti, kad gabenamos prekės į paskirties vietą būtų atvežtos identiškos ir nepakitusios kiekio atžvilgiu.

13. Iš esmės tai yra įmanoma padaryti dėl trijų TIR procedūros elementų: pirma, kroviniai turi būti gabenami transporto priemonėse arba konteineriuose, kurie yra užplombuoti

buoti tam tikromis saugos priemonėmis – dėl to kroviniai gabenimo momentu negali būti nei pakeisti, nei iškrauti (TIR konvencijos 12–14 straipsniai). Antra, kroviniai turi būti vežami naudojant bendrą tranzito dokumentą, t. y. TIR knygelę, kurią išduoda išsiuntimo muitinės įstaiga ir kuri skirta operacijos teisėtumui kontroliuoti (3 straipsnis). Trečia, muitų ir mokesčių, kurių muitinės įstaigos gali reikalauti iš krovinių pervežimo įmonių, sumokėjimą iš dalies privalo garantuoti Susitariančiųjų Šalių valdžios institucijų šiam tikslui patvirtinta nacionalinė asociacija (3 straipsnis). Šią garantiją dar kartą užtikrina Tarptautinė kelių transporto sąjunga (*International Road Transport Union*, toliau – IRU) ir Šveicarijoje įsikūrusių draudikų grupė (toliau – tarptautinė draudikų grupė).

14. TIR knygeles spausdina IRU, o krovinių pervežimo įmonėms jas išduoda garantuojančiosios asociacijos, įrašydamos į TIR knygeles įvairius duomenis, visų pirma informaciją, susijusią su gabenamu kroviniu. Kiekviena TIR knygelė sudaryta iš daugelio lapų su atplėšiamomis šaknelėmis. Jeigu tam tikros prekės pateikiamos paskirties muitinės įstaigai, t. y. išvykimo iš Bendrijos muitų teritorijos muitinei, ir jeigu paskirties muitinės įstaiga be išlygų apie jas praneša išsiuntimo muitinės įstaigai, t. y. atvykimo į tą pačią muitų teritoriją muitinei, tai TIR transporto operacija įforminta tinkamai.

⁷ — 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1).

15. Netinkamo įforminimo atveju iš esmės taikoma TIR konvencijos 8 straipsnyje nustatyta garantijų sistema, pagal kurią garantuojančiosios asociacijos, neviršydamos nustatyto maksimalaus garantijos dydžio kiekvienam sunkvežimio kroviniui, atsako už importo ir eksporto muitų ir mokesčių, kurie priskaičiuojami už TIR procedūros pažeidimą, sumokėjimą solidariai su tiesiogiai už šių sumų mokėjimą atsakingais asmenimis.

b) Taikytinos TIR konvencijos nuostatos

16. TIR konvencijos II skyriuje, reglamentuojančiame TIR knygelių išdavimą bei garantuojančiųjų asociacijų atsakomybę, yra, be kita ko, tokios nuostatos:

„8 straipsnis

1. Garantuojančioji asociacija įsipareigoja sumokėti importo ir eksporto muitus bei mokesčius, taip pat palūkanas už vėlavimą, kurios priskaičiuojamos pagal šalies, kurioje buvo nustatytas su TIR operacija susijęs

pažeidimas, muitinės įstatymus ir kitus teisės aktus. Garantuojančioji asociacija ir asmenys, kurie turi sumokėti pirmiau minėtas sumas, už jų sumokėjimą atsako solidariai.

2. Jeigu Susitariančiosios Šalies įstatymuose ir kituose teisės aktuose importo ir eksporto muitų bei mokesčių mokėjimas, kaip numatyta šio straipsnio 1 dalyje, nenumatytas, garantuojančioji asociacija įsipareigoja tomis pačiomis sąlygomis sumokėti sumą, lygią importo ir eksporto muitų bei mokesčių sumai, įskaitant galimas palūkanas už vėlavimą.

3. Kiekviena Susitariančioji Šalis nustato didžiausią sumą, kurios gali būti reikalaujama iš garantuojančiosios asociacijos už kiekvieną TIR knygelę pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

4. Garantuojančioji asociacija tampa atsakinga šalies, kurioje yra išvykimo muitinės įstaiga, valdžios institucijoms nuo tada, kai ta muitinės įstaiga priima TIR knygelę. Kitose šalyse, per kurių teritoriją kroviniai vežami pagal TIR procedūrą, minėta atsakomybė prasideda nuo tada, kai kroviny importuojamas arba, jei TIR procedūra buvo laikinai sustabdyta, kaip numatyta 26 straipsnio 1 ir 2 dalyse, nuo tada, kai TIR knygelę priima muitinė, kurioje TIR procedūra atnaujinama.

5. Garantuojančioji asociacija atsako ne tik už prekes, išvardytas TIR knygelėje, bet ir už visas prekes, kurios TIR knygelėje nenurodytos, bet yra užplombuotoje transporto priemonės dalyje arba užplombuotame konteineryje. Už jokias kitas prekes garantuojančioji asociacija neatsako.

6. Nustatant šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minėtus muitus ir mokesčius laikoma, kad TIR knygelėje pateikti duomenys apie prekes yra teisingi, jei nėra pagrindo manyti kitaip.

7. Kai šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minimos sumos tampa mokėtinos, kompetentingos institucijos, prieš pateikdamos reikalavimą garantuojančiajai asociacijai, pirmiausia reikalauja, jei įmanoma, kad jas sumokėtų tiesiogiai už jų mokėjamą atsakingas asmuo ar asmenys.“ (Pataisytas vertimas)

linis įsakymas) 3 punkte yra, be kita ko, tokia nuostata, susijusi su garantijomis tranzito procedūros atveju, kuri numato:

„Dėl reikalavimų sumokėti importo muitus Bendrijos tranzito arba bendrosios tranzito procedūros atvejais pažymėtina, kad skolos laikomos užtikrintomis, tik jei kiekvienai tranzito operacijai pateikiama atskira garantija ir ji nėra panaikinta.

Visi kiti reikalavimai, kylantys iš Bendrijos tranzito, bendrosios tranzito procedūros arba TIR tranzito procedūros, laikomi neužtikrintais <...>.“

III — Faktinės bylos aplinkybės ir procesas

B — Nacionalinės teisės aktai

A — Dėl TIR procedūros krizės

17. 1996 m. rugsėjo 11 d. Federalinio finansų ministro įsakymo (toliau – 1996 m. Federa-

18. Vokietijos vyriausybė ypač atkreipė Teisingumo Teismo dėmesį į faktines aplinkybes, kuriomis remiantis reikia nagrinėti ši

ieškinį, o būtent į akivaizdžią krizę, kilusią Bendrijoje taikomose tranzito procedūrose, tarp jų ir TIR procedūroje, dešimtojo dešimtmečio pradžioje, konkrečiai nuo 1993 m. sausio 1 d., kai pradėjo veikti vidaus rinką, ir sukėlusią garantijų sistemos, kuria buvo pagrįsta TIR procedūra, žlugimą bei kartu — bet kuriuo atveju, Vokietijos vyriausybės teigimu, — visos TIR procedūros „beveik visišką sužlugimą“. Siekiant patikrinti tariamus Bendrijos tranzito procedūros pažeidimus arba nesklandumus, šią krizę taip pat nagrinėjo tyrimo komisija, kurią 1995 m. gruodžio mėnesį sudarė Europos Parlamentas ir kuri 1997 m. vasario 20 d. pateikė savo ataskaitą⁸ (toliau — Europos Parlamento tyrimo ataskaita). Nors šioje ataskaitoje dėmesys sutelkiamas į Bendrijos tranzito procedūrą, joje išsamiai nagrinėjama ir TIR procedūra.

19. Krizę — dėl kurios tikslaus masto proceso dalyviai neturi vieningos nuomonės — sukėlė staigus pažeidimų, susijusių su TIR procedūra, augimas dėl sienų su rytuose esančiomis valstybėmis atvėrimo ir vidaus rinkos suformavimo bei dėl padidėjusio organizuoto nusikalstamumo, o tai vėlgi padidino reikalavimų skaičių tarptautinei draudikų grupei, kuri vis dažniau atsisakydavo patenkinti garantijas. Remiantis Vokietijos vyriausybės pateikta informacija ir Europos Parlamento

tyrimo ataskaita, centriniai organai, nurodyti TIR konvencijoje, TIR Administracinis komitetas ir ypač darbo grupė muitinės klausimams, susijusiems su transportu (WP.30), kurių narės yra visos Susitariančiosios Šalys, įskaitant ir Komisiją, pakartotinai analizavo minėtus pokyčius.

20. IRU ir tarptautinei draudikų grupei ėmusis iniciatyvos, į šiuos pokyčius pirmiausia buvo atsižvelgta 1993 m. liepos mėnesį, įvedus atskiras TIR knygeles ypač „jautrioms“ prekėms, būtent tabakui ir alkoholiui, joms taikant padidintą 200 000 dolerių garantijos sumą. Tačiau 1994 m. gruodžio 5 d. tarptautinė draudikų grupė nutraukė perdraudimo sutartį, tą motyvuodama ypač tuo, kad pernelyg padaugėjo rizikos atvejų, apie kuriuos draudėjai nežinojo, ir kad visuotinai išplito sukčiavimas, tampantis sistemingu. Šis sutarties nutraukimas toliau buvo nagrinėjamas arbitražo procese.

21. Vokietijos vyriausybės teigimu, dėl Vokietijos garantuojančiųjų asociacijų BDF⁹ ir AIST¹⁰ nemokumo ir nuogąstavimų, jog sužlugys TIR procedūros garantijų sistema, Vokietijos vyriausybė, pasirašydama 1996 m.

9 — Bundesverband des deutschen Güterfernverkehrs.

10 — Arbeitsgemeinschaft zur Förderung und Entwicklung des internationalen Straßenverkehrs.

liepos 31 d. ir 1997 m. gegužės 26 d. susitarimus, galiausiai atidėjo garantuojančiųjų asociacijų skolų mokėjimo terminą (toliau – susitarimai dėl moratoriumo).

pateikti minėtus susitarimus ir, jei yra, kitus analogiškus susitarimus, sudarytus su kitomis garantuojančiosiomis asociacijomis, o taip pat nurodyti, kada ir kaip Komisijai bus pervesti su neišformintomis TIR knygelėmis susiję nustatyti ir neišieškoti nuosavi ištekliai.

B — *Ikiteisminė procedūra ir ieškiniai*

22. 1997 m. lapkričio 24–28 d. Komisijai atlikus tradicinių nuosavų išteklių patikrinimą, Vokietijoje buvo nustatyta, kad Vokietijos valdžios institucijos, vykdydamos muitinės tranzito procedūrą, tinkamai neišformindavo tam tikrų tranzito dokumentų (509 1993–1995 metų TIR knygelių, pagal kurias priklausanti nuosavų išteklių suma sudarė apie 20 milijonų DEM). Muitinės įstaigos laiku pateikdavo reikalavimus sumokėti muitus ir nustatydavo terminą garantuojančiai asociacijai. Tačiau jie nebuvo sumokami, o Vokietijos valdžios institucijos nesikreipdavo į teismus dėl mokėtinų sumų išieškojimo. Komisijos teigimu, šių sumų išieškojimas nebuvo pradėtas dėl sudarytų susitarimų dėl moratoriumo. Vokietijos valdžios institucijų teigimu, pagal 1996 m. Federalinį įsakymą šios sumos turėjo būti laikomos negarantuotomis ir todėl jos buvo įskaitytos į B sąskaitą.

24. 1998 m. sausio 22 d. laiške Vokietijos valdžios institucijos teigė, kad dėl išaugusio sukčiavimo atliekant tranzito operacijas, kurioms naudojamos TIR knygelės, 1994 m. gruodžio 5 d. draudikų grupei nutraukus perdraudimo sutartį ir sustabdžius šios draudikų grupės narių mokėjimus Vokietijos garantuojančiosioms asociacijoms, kurios buvo perdraustos tarpininkaujant IRU, Vokietijos valdžios institucijoms buvo būtina laikinai atsisakyti ginti savo teises teismuose, siekiant išvengti šių asociacijų bankroto ir atitinkamai TIR procedūros visoje Europos Sąjungoje žlugimo. Be kita ko, tarp IRU ir draudikų grupės vyksta arbitražo procesas dėl garantuotinių sumų. Šių valdžios institucijų teigimu, dėl tranzito operacijų neišforminimo atsiradusios skolos gali būti laikomos reikalavimais, dėl kurių pateikta garantija nuosavus išteklius reglamentuojančių nuostatų prasme, tik jei garantijos pateiktos konkrečioms operacijoms ir jei jose numatoma apsauga nuo realiai galinčios kilti rizikos.

23. 1997 m. gruodžio 19 d. laišku Komisija Vokietijos valdžios institucijų paprašė jai

25. 1998 m. kovo 30 d. Komisija pakartotojo savo reikalavimą pervesti jai aptariamus nuosavus išteklius, tačiau į tai 1998 m.

gegužės 22 d. laišku Vokietijos valdžios institucijos atsakė, kad jos negali patenkinti šio prašymo, nes įgyvendinus Komisijos reikalavimą atsirastų nepagrįsta našta Vokietijos biudžetui.

26. 1998 m. birželio 8 d. laišku Komisija dar kartą pareikalavo Vokietijos valdžios institucijų pateikti jai prieš tai prašytą informaciją, kad būtų galima apskaičiuoti palūkanas už vėlavimą pagal Reglamento Nr. 1552/89 11 straipsnį.

27. Tačiau 1998 m. rugsėjo 18 d. Vokietijos valdžios institucijos laikėsi savo išdėstytos pozicijos.

28. 1998 m. spalio 30 d. laišku Komisija pareikalavo Vokietijos vyriausybės iki antro mėnesio nuo laiško išsiuntimo dienos pabaigos pervesti tam tikrą sumą kaip avansą ir pranešti jai apie visas kitas neginčytas muitinės sumas, kurios susijusios su 1994–1998 metais Vokietijos muitinės įstaigų neįformintomis TIR knygelėmis ir kurioms buvo taikoma analogiška su Vokietijos muitinės TIR knygelių neįforminimu susijusi tvarka (užuot įskaitytos į A sąskaitą, jos buvo įskaitytos į B sąskaitą).

29. 1999 m. kovo 4 d. laiške Vokietijos valdžios institucijos nurodė, kad jos atsisako patenkinti minėtus Komisijos reikalavimus.

30. 1999 m. lapkričio 15 d. oficialiame išpėjime Komisija pakartojo savo poziciją ir nurodė, kad, priešingai nei teigia Vokietijos valdžios institucijos, šiuo atveju nagrinėjamos ne bendros daugelio skolų garantijos, bet kiekvienai TIR knygelei pateiktos garantijos, kurios dauguma atvejų visiškai dengė skolas arba dengė didžiąją jų dalį. Be to, dėl nagrinėjamų 1995 m. TIR knygelių Vokietija laikinai atsisakė išieškoti savo skolas iš garantuojančiųjų asociacijų su sąlyga, kad jos toliau atsakys „tinkamu asmeniniu įnašu“ ir perduos savo pagal garantiją turimus reikalavimus perdraudėjui. Todėl 1995 ir vėlesnių metų reikalavimams yra taikoma bent jau dalinė garantija ir jie bent jau iš dalies turėjo būti įskaityti į A sąskaitą ir pervesti Komisijai, jei nebuvo ginčyti per tam nustatytus terminus.

31. 2000 m. vasario 1 d. laiške Vokietijos valdžios institucijos pakartojo bei plačiau paaiškino savo požiūrį ir pateikė Komisijai su garantuojančiosiomis asociacijomis sudarytas sutartis dėl mokėjimų atidėjimo.

32. 2000 m. lapkričio 8 d. Komisija Vokietijai nusiuntė pagrįstą nuomonę. Priešingai nei teigia Vokietijos valdžios institucijos, dėl arbitražo proceso tarp IRU ir draudikų grupės negalima manyti, kad skolos buvo

užginčytos. Skolininkai neginčijo pagrindinių skolų. Draudikų grupės atsisakymo priimti skolininkų skolas negalima laikyti pagrindinių skolų užginčijimu. Galiausiai laikinas Vokietijos savo reikalavimų atsisakymas yra susijęs tik su garantuojančiąsias asociacijas perdraudžiančių draudikų atsakomybe. Tačiau tai neturi jokios įtakos skolininkų ir atitinkamai Vokietijos Federacinės Respublikos įsipareigojimams Bendrijos biudžetui. Priešingai nei teigia ši valstybės narė, šiuo atveju negalima taikyti Reglamento Nr. 1552/89 17 straipsnio 2 dalies.

išdėstyta požiūrį ir paneigė Komisijos argumentus.

35. Kadangi Vokietijos valdžios institucijos atsisakė patenkinti Komisijos prašymus, pastaroji nusprendė pareikšti šį ieškinį, kuriuo Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad:

33. Komisija dar kartą paprašė Vokietijos valdžios institucijų nedelsiant Komisijai kaip avansą pervesti 10 552 875 DEM sumą, siekiant išvengti papildomų palūkanų už vėlavimą mokėjimo, pateikti visas kitas neginčytas muitinės sumas, kurioms nuo 1994 m. iki 1996 m. Federalinio finansų ministro įsakymo pakeitimo buvo taikoma analogiška su Vokietijos muitinės TIR knygelėlių neįforminimu susijusi tvarka, ir nedelsiant pervesti Komisijai atitinkamus nuosavus išteklius, kad būtų išvengta papildomų palūkanų už vėlavimą mokėjimo.

1) tinkamai neįforminusi tam tikrų tranzito dokumentų (TIR knygelėlių) – dėl to su tuo susiję nuosavi ištekliai nebuvo nei įskaityti, nei pervesti Komisijai per nustatytus terminus,

2) nepervedusi Komisijai kitų neginčytų muitinės sumų, kurios nuo 1994 m. iki 1996 m. Federalinio finansų ministro įsakymo pakeitimo (1996 m. rugsėjo 11 d., III B 1 – Z 0912 – 31/96, toliau – 1996 m. Federalinis įsakymas) buvo taikoma analogiška su Vokietijos muitinės TIR knygelėlių neįforminimu susijusi tvarka (užuot įskaitytos į A sąskaitą, jos buvo įskaitytos į B sąskaitą),

34. Vokietijos vyriausybė į pagrįstą nuomonę atsakė 2001 m. sausio 10 d. laišku, kuriame ji iš esmės pakartojo savo anksčiau

Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89, kurį nuo 2000 m. gegužės 31 d. panaikino ir pakeitė 2000 m. gegužės

22 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, susijęs su Bendrijų nuosavų išteklių sistema;

IV — Ieškinio analizė

A — Priimtinumas

- 3) Vokietijos Federacinė Respublika privalo tuoj pat pervesti į Komisijos sąskaitą dėl 1 ir 2 dalyse nurodytų neįvykdytų įsipareigojimų nepervestus nuosavus išteklius;

1. Esminiai šalių argumentai

- 4) jei tam tikros sumos jau buvo sumokėtos, Vokietijos Federacinė Respublika privalo nurodyti pareigos sumokėti atsiradimo datą, mokėtiną sumą ir, jei buvo atliktas pervedimas, jo datą;

- 5) Vokietijos Federacinė Respublika už laikotarpį iki 2000 m. gegužės 31 d. pagal Reglamento Nr. 1552/89 11 straipsnį, o už laikotarpį po 2000 m. gegužės 31 d. pagal Reglamento Nr. 1159/2000 11 straipsnį privalo į Bendrijų biudžetą sumokėti dėl pavėluoto įskaitymo priskaičiuotinas palūkanas;

36. Visų pirma Vokietijos vyriausybė teigia, kad ieškinio trečiasis, ketvirtasis ir penktasis reikalavimai yra nepriimtini tiek, kiek jais siekiama įpareigoti atsakovę tuoj pat pervesti Komisijai nepervestus nuosavus išteklius, nurodyti tam tikrus duomenis apie jau sumokėtas sumas ir į Bendrijų biudžetą sumokėti dėl tariamai pavėluoto įskaitymo priskaičiuotinas palūkanas“. Pareikšdama šiuos reikalavimus, Komisija siekia ne ko kito kaip tik įgyvendinti savo „reikalavimą sumokėti šias sumas“ arba „prašymą atlikti tyrimą“. Tačiau byloje dėl įsipareigojimų neįvykdymo Teisingumo Teismo vaidmuo — tik konstatuoti pareigos neįvykdymą. Po to valstybė narė privalo imtis priemonių dėl nustatyto įsipareigojimo neįvykdymo. Be to, ketvirtasis reikalavimas perkelia įrodinėjimo dėl įsipareigojimų neįvykdymo egzistavimo našta, kuri tenka Komisijai.

- 6) priteisti iš Vokietijos Federacinės Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

37. Belgijos Karalystės vyriausybė, įstojusi į nagrinėjamą bylą Vokietijos Federacinės

Respublikos reikalavimams palaikyti, iš esmės laikosi Vokietijos vyriausybės pozicijos.

38. Komisija teigia priešingai, kad EB 228 straipsnis nesudaro kliūčių Teisingumo Teismui nurodyti, ko reikia imtis siekiant pašalinti išpareigojimų neįvykdymą. Be to, ji nurodo, kad Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 11 straipsnyje įtvirtinta konkreti ir nesąlyginė pareiga sumokėti palūkanas už pavėluotą nuosavų išteklių įskaitymą. Dėl ketvirtąjo reikalavimo Komisija pažymi, kad ji, tikrindama, ar valstybės narės perveda teisingas nuosavų išteklių sumas, priklauso nuo valstybių narių pateikiamų duomenų – dėl to jai tokiose bylose neturi būti perkelta visa įrodinėjimo našta.

39. Galiausiai per posėdį Komisija paprašė performuluoti penktąjį reikalavimą taip, kad ji nuo šiol prašo Teisingumo Teismo pripažinti, jog, nesumokėjusi į Bendrijų biudžetą mokėtinų palūkanų, Vokietijos Federacinė Respublika pažeidė Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 11 straipsnį.

2. Vertinimas

40. Visų pirma reikia priminti, jog, kaip tinkamai nurodė Vokietijos vyriausybė, –

procesu dėl išpareigojimų neįvykdymo pagal EB sutarties 226 straipsnį siekiama, kad būtų vien tik pripažinta, jog valstybė narė nevykdo savo išpareigojimų Bendrijai¹¹. Tokio išpareigojimo neįvykdymo konstatavimas, vadovaujantis EB sutarties 228 straipsnio tekstu, reikalauja, kad atitinkama valstybė narė imtųsi priemonių Teisingumo Teismo sprendimui įvykdyti.

41. Nors motyvuojamojoje sprendimo dalyje Teisingumo Teismas, kaip nurodė Komisija, ir gali pateikti nuorodų, kurios būtų naudingos šalinant konstatuotą išpareigojimų neįvykdymo atvejį, tačiau, kita vertus, Teisingumo Teismas – skirtingai nei Komisija ikiteisminėje procedūroje – negali nurodyti šiai valstybei imtis konkrečių priemonių¹².

42. Tačiau šioje byloje ieškinio trečiuoju, ketvirtuoju ir penktuoju reikalavimais siekiama, kad Teisingumo Teismas nurodytų valstybei narei įskaityti nepervestus nuosavus išteklius, pateikti informaciją dėl tam tikrų sumų bei pervedimų ir sumokėti palūkanas.

43. Be kita ko, atsakydama Komisija neginčijo, kad ieškinyje nurodyti reikalavimai yra

11 — Žr. 1979 m. vasario 7 d. Sprendimą *Prancūzija prieš Komisiją* (sujungtose bylose 15/76 ir 16/76, Rink. p. 321, 27 punktas).

12 — Žr. 2005 m. balandžio 14 d. Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją* (C-104/02, Rink. p. I-2689, 49 punktas).

didesni nei vien prašymas konstatuoti, tačiau kaip nepagrįstą atmetė Vokietijos vyriausybės teisingą požiūrį, jog ieškinys turi apsiriboti konstatavimu. Tai, kad, anot Komisijos, tokie įsipareigojimai, kaip antai palūkanų mokėjimas arba lojalus bendradarbiavimo pareiga, kuriais pagrįsti Komisijos reikalavimai, yra visiškai aiškūs ir nesąlyginiai arba kad valstybė narė neturi jokios diskrecijos spręsti dėl šių įsipareigojimų įvykdymo būdo, neturi įtakos faktui, jog EB sutartyje Teisingumo Teismui procese dėl įsipareigojimų neįvykdymo yra suteikta kompetencija konstatuoti įsipareigojimo neįvykdymą.

44. Todėl pagal Teisingumo Teismo praktiką trečiasis, ketvirtasis ir penktasis reikalavimai turi būti laikomi nepriimtinais¹³.

45. Tačiau reikia įvertinti penktojo reikalavimo formuluotės pakeitimą, kurį Komisija padarė per posėdį.

46. Šiuo atveju pirmiausia primintina, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką ikiteisminės procedūros, nustatytos

EB 226 straipsnyje, paskirtis yra suteikti suinteresuotajai valstybei narei galimybę, pirmą, įvykdyti iš Bendrijos teisės kylančius įsipareigojimus ir, antra, tinkamai apsiginti nuo Komisijos pareikštų kaltinimų¹⁴.

47. Šios procedūros teisėtumas yra pagrindinė garantija, kurią nustato Sutartis ne tik tam, kad būtų apsaugotos susijusios valstybės narės teisės, bet ir tam, kad būtų užtikrinta, jog galimame teisiniame procese ginčas bus aiškiai apibrėžtas¹⁵.

48. Tačiau pagal Teisingumo Teismo praktiką ieškinys iš principo turi būti pagrįstas tais pačiais kaltinimais, kaip ir nurodytieji pagrįstoje nuomonėje ir oficialiame įspėjime, kuriuo remiantis pradedama ikiteisminė procedūra¹⁶.

49. Vis dėlto negalima reikalauti, kad bet kuriuo atveju oficialiame įspėjime, pagrįstos nuomonės rezoliucinėje dalyje ir ieškinio

14 — 1988 m. vasario 2 d. Sprendimas *Komisija prieš Belgiją* (293/85, Rink. p. 305, 13 punktas); 1997 m. kovo 20 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-96/95, Rink. p. I-1653, 22 punktas); 2002 m. sausio 15 d. Sprendimas *Komisija prieš Italiją* (C-439/99, Rink. p. I-305, 10 punktas) ir 2004 m. birželio 24 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus* (C-350/02, Rink. p. I-6213, 18 punktas).

15 — 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-1/00, Rink. p. I-9989, 53 punktas); 2002 m. birželio 20 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-287/00, Rink. p. I-5811, 17 punktas) ir 2002 m. birželio 24 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus* (minėtas 14 išnašoje, 19 punktas).

16 — Be kita ko, 1999 m. lapkričio 9 d. Sprendimas *Komisija prieš Italiją* (C-365/97, Rink. p. I-7773, 23 punktas) ir 2003 m. birželio 12 d. Sprendimas *Komisija prieš Suomiją* (C-229/00, Rink. p. I-5727, 44 punktas).

13 — Žr. ten pat, 51 punktas.

reikalavimuose nurodyti kaltinimai visiškai sutaptų. Tačiau nukrypti nuo to leidžiama tik su sąlyga, kad ginčo dalykas nebuvo išplėstas arba pakeistas, bet, priešingai, paprasčiausiai buvo apribotas¹⁷.

50. Tai atitinka ir Pirmosios instancijos teismo, kuriam dažnai tenka nagrinėti konkretų ieškinį pareikštų reikalavimų formulotės vėlesnio pakeitimo atvejį, praktiką, kuris tokį performulavimą leidžia atlikti tik su sąlyga, kad „ieškinio reikalavimai yra tik patikslinami arba jei performuluotų reikalavimų apimtis yra mažesnė už pradinių reikalavimų apimtį“¹⁸.

51. Mano požiūriu, šioje byloje performuluoti reikalavimai viršija tai, kas turėtų būti laikoma priimtina, nes toks formulotės pakeitimas, kalbant apie prašymą dėl pripažinimo, turi būti vertinamas veikiau ne kaip paprasčiausias penktojo ieškinio reikalavimo patikslinimas, o, priešingai, kaip esminis ieškinio tikslo pakeitimas.

52. Atsižvelgiant į valstybės narės atsakovės galimybę gintis, reikia pabrėžti, kad šio reikalavimo formulotė buvo pakeista labai vėlai, o būtent tik per teismo posėdį. Net atsakyme pateiktuose paaiškinimuose Komisija patvirtino, jog ji šiuo ieškinio reikalavimu siekia, kad būtų sumokėtos atitinkamos palūkanos už vėlavimą.

53. Todėl, mano manymu, šioje byloje nereikia remtis teismo posėdyje pareikštu Komisijos prašymu performuluoti penktąjį ieškinio reikalavimą, kuriuo nepriimtinas prašymas nustatyti išipareigojimą pakeičiamas į priimtina prašymą nustatyti išipareigojimo neįvykdymą.

54. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, nagrinėjamas ieškinys turi būti pripažintas nepriimtiniu tiek, kiek jo dalykas susijęs su nepervestų nuosavų išteklių įskaitymu, duomenų apie tam tikras sumas ir pervedimus pateikimu bei palūkanų sumokėjimu (trečiasis, ketvirtasis ir penktasis ieškinio pagrindai).

55. Todėl tolesnė šio ieškinio analizė apsiribos kaltinimų, pagrindžiančių pirmąjį ir antrąjį ieškinio reikalavimus, vertinimu.

17 — Be kita ko, sprendimas *Komisija prieš Suomiją* (nurodyta 16 išnašoje), 44 punktą, ir 2004 m. rugsėjo 23 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-280/02, Rink. p. I-8573, 30 punktą).

18 — Žr. Pirmosios instancijos teismo 1998 m. spalio 21 d. Sprendimą *Vicente-Núñez prieš Komisiją* (T-100/96, Rink. VI p. I-A-591 ir II-1779, 51 punktą) ir 2005 m. birželio 2 d. Sprendimą *Andreas Stroh ir Stroh ir prieš Komisiją* (T-177/03, Rink. p. I-A-147 ir II-651, 21 punktą).

B — *Dėl esmės*

nuosavų išteklių pervedimą Komisijai, o taip pat su tuo susijusi lojalus bendradarbiavimo pareiga.

1. Dėl pirmojo ieškinio reikalavimo, pagrįsto pažeidimais, susijusiais su tam tikrų TIR knygelėlių vertinimu, netinkamai įtrauktais į sąskaitas ir laiku nepervestais nuosavais ištekliais

a) Esminiai šalių argumentai

56. Pirmasis ieškinio reikalavimas iš esmės grindžiamas dviem kaltinimais. Viena vertus, Komisija kritikuoja Vokietijos valdžios institucijas, kad jos vienašališkai ir nepasikonsultavusios su Komisija atsisakė (teisiniu keliu) išieškoti tam tikras nustatytas skolas arba su garantuojančiosiomis asociacijomis sudarė susitarimus dėl moratoriumo. Kita vertus, Komisija kaltina Vokietijos Federacinę Respubliką netinkamai įsikačius pagal šias procedūras Bendrijoms priklausančius nuosavus išteklius ir dėl to juos pervedus ne laiku. Komisija tvirtina, kad šios sumos turėjo būti įskaitytos į A sąskaitą.

57. Komisijos teigimu, tuo neįvykdomi įsipareigojimai, nustatyti Bendrijos teisės nuostatose dėl Bendrijos nuosavų išteklių, ir ypač Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 17 straipsnyje nustatytas įsipareigojimas imtis visų reikiamų priemonių, užtikrinančių

58. Dėl laikino atsisakymo išieškoti skolas *Komisija* teigia, kad Vokietijos vyriausybė nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių, jog ji veikė dėl Bendrijos interesų, siekdama išvengti TIR sistemos žlugimo. Kaip matyti iš Europos Parlamento tyrimo, visiškai nebuvo jokio TIR procedūros garantijų sistemos žlugimo. Bet kuriuo atveju Vokietijos valdžios institucijos, prieš nusprendamos laikinai atsisakyti išieškoti skolas, turėjo pasikonsultuoti su Komisija ir kitomis valstybėmis narėmis. Vienašališki šių valdžios institucijų veiksmai būtent ir parodo EB 10 straipsnyje numatytos bendradarbiavimo pareigos nesilaikymą, taip pat kaip ir aplinkybė, kad Vokietijos valdžios institucijos, tik atsakydamos į oficialų laišką, įvykdė daugkartinį Komisijos prašymą pateikti susitarimus dėl moratoriumo ir kitus analogiškus susitarimus. Norint nustatyti aplinkybių, galinčių pateisinti išieškojimo trūkumus pagal Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 17 straipsnio 2 dalies 2 sakinį, buvimo faktą, nepakanka nurodyti vien tik garantuojančiųjų asociacijų mokumo tyrimus, nesiimant jokių konkrečių išieškojimo veiksmų. Vokie-

tijos valdžios institucijos savo veiksmais pažeidė Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 17 straipsnio 1 dalį, pagal kurią valstybės narės turi imtis visų reikiamų priemonių, užtikrinančių nuosavų išteklių pervedimą Komisijai.

siant“, tačiau tik tuo atveju, jei nemokus skolininkas galiausiai negali sumokėti muitinės skolos.

59. Vėliau Komisija, grįsdama savo poziciją, kad šios mokėtinos sumos kaip užtikrintos skolos turėjo būti įskaitytos į A sąskaitą pagal Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies a punktą, nurodo, jog pagal TIR procedūrą sumokant muitus yra taikomos garantijos, t. y. TIR knygelės, o garantuojančiosios asociacijos atsako solidariai už muitų ir mokesčių sumokėjimą, jei TIR operacijos metu padaroma pažeidimų. Taigi B sąskaita Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b punkto prasme nėra skirta apsaugoti valstybės nares ir jų biudžetus, bet, kaip matyti iš Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos konstatuojamųjų dalių teksto, skirta sudaryti sąlygas Komisijai geriau stebėti valstybių narių veiksmus išieškant nuosavus išteklius. Šis tikslas netektų prasmės, jei kiekviena valstybė narė savo nuožiūra savarankiškai, nepasitarusi su Komisija, spręstų, į kokią sąskaitą turi būti įskaityta garantuota skola.

60. Garantija A sąskaitos prasme turi būti galima pasinaudoti ne „tiesiogiai ir nedel-

61. Komisijos teigimu, Vokietijos vyriausybė tik bendrai nesutinka, tačiau konkrečiai neginčija, kad šiuo atveju nagrinėjamų garantijų pakako skoloms padengti. Ji taip pat neginčija, jog visais atvejais šių garantijų pakako atsiradusioms skoloms bent iš dalies padengti, todėl jos turėjo būti bent jau šia dalimi įskaitytos į A sąskaitą tiek, kiek dėl perdraudimo sutarties nutraukimo nebuvo būtinas kitoks vertinimas. Čia iš principo aktuali data, kurią pradedama TIR operacija ir pateikiama atitinkama garantija.

62. Iki 1995 metų atsiradusios skolos visais atvejais turėjo būti įskaitytos į A sąskaitą ir pervestos Komisijai. Dėl 1995 metais ir vėliau atsiradusių skolų, kurias Vokietijos valdžios institucijos laikė neužtikrintomis dėl nutrauktos perdraudimo sutarties, tai šios valdžios institucijos turėjo neleisti taikyti TIR sistemos, trūkstant garantijos. Tačiau jeigu jos šią sistemą leido ir toliau taikyti bei dėl to skolas įskaitė į B sąskaitą, minėtos valdžios institucijos turi ir prisiimti su šių skolų

išieškojimu susijusią riziką. Atsižvelgiant į susitarimus dėl moratoriumo, reikia laikytis principo, kad buvo pateikta bent dalinė garantija. Todėl 1995 ir vėlesnių metų skolos, kaip garantuotos, turėjo būti įskaitytos į A sąskaitą.

63. Be to, Komisija nurodo, kad pagal TIR Konvencijos 8 straipsnį valstybės narės gali nukreipti savo reikalavimo teises į garantuojančiąsias asociacijas. Tai, kad garantuojančiosios asociacijos yra tik subsidiariai atsakingos, nėra svarbu. Ieškinys susijęs tik su galutinai nustatytais, o ne užginčytais skolomis. Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b punkto antras sakiny netaikomas nagrinėjamam atvejui, kai konkrečios skolos garantija nebeapsitikiama ne dėl to, kad garantas ginčija pagrindinę skolą, bet dėl to, kad kyla abejonių dėl jo galėjimo sumokėti.

64. Kaip teigia Vokietijos vyriausybė, po to, kai garantuojančiosios asociacijos nuo 1993 metų neteikė pakankamų garantijų, muitinės valdžios institucijos vis dėlto pagrįstai skolas įskaitydavo į B sąskaitą. Iš Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos teksto, struktūros ir tikslo matyti, jog garantija, kuria negalima pasinaudoti dėl to, kad garantuojančioji asociacija sumoka mokėtinas sumas – taigi garantija tik „ant popieriaus“ – nėra garantija 6 straipsnio 2 dalies

b punkto prasme. Net iš pačios šios nuostatos ir šio reglamento konstatuojamųjų dalių teksto aišku, kad į A sąskaitą turi būti įskaitytos tik tos garantuotos skolos, dėl kurių aišku, jog garantija iš tiesų bus galima pasinaudoti, o taip nėra, jei garantuojančiosios asociacijos yra nemokios (jų turto aiškiai nepakanka; remiantis ikiteisminėje procedūroje pateikta teisine išvada, garantuojančiosioms asociacijoms, kurios jau nebegalėjo sumokėti net vienos dvyliktosios dalies visų skolų valstybei, grėsė bankrotas), o tarptautiniai garantijų tinklai nutraukti (tarptautinės draudikų grupės atsisakymas mokėti) arba neveikia. Neišieškotos, bet garantuotos skolos iš principo nurodomos prie „dar neišieškotų sumų“ (Reglamento 6 straipsnio 2 dalies b punktas). (Griežtai aiškinamą) bendros taisyklės išimtį galima daryti tik tuo atveju, jei garantijos yra lengvai įgyvendinamos. Valstybės narės nėra įpareigosotos avansu pervesti negarantuotas arba nepakankamai garantuotas skolas.

65. Komisija nepagrįstai skiria laikotarpį iki 1995 m. ir po jo. Neteisinga yra jau prielaida, kad dėl pateiktų garantijų nuosavų išteklių pervedimas priklauso nuo TIR operacijos pradžios momento. Tai, kad draudikų grupė nutraukia perdraudimo sutartį, viena vertus, reiškia, kad mokėjimai nutraukiami tuoj pat ir tai taikoma atgal. Be to, kadangi garantijos reikšmė yra tik pagalbinė, kita vertus, prieš tai, kol teisiškai galima pareikšti reikalavimą

garantuojančiosioms asociacijoms, t. y. nuo 1994 metų, Vokietijos valdžios institucijos turi iki galo įvykdyti paieškos ir fiskalines procedūras (TIR konvencijos 8 straipsnio 7 dalis). Šios procedūros kartais trunka ne vienerius metus.

(bandomoji byla prieš garantuojančiąsias asociacijas, įsitikinimas, kad asociacijų turto nepakanka skolai padengti).

66. Priešingai nei teigia Komisija, 1994 metų pabaigoje nutraukus perdraudimo sutartį, Vokietijos valdžios institucijos negalėjo atsakyti pripažinti TIR sistemą, nes tai ne tik būtų paralyžiavę beveik visą prekybą tarp rytų ir vakarų, bet ir reikšę vienašališką Bendrijos muitų teisės sudėtinės dalies pažeidimą (Muitinės kodekso 91 straipsnis). Iš tiesų viena valstybė narė negali, nepažeisdama TIR konvencijos (4 straipsnis) ir TIR susitarimų nuostatų, reikalauti papildomų garantijų.

68. Be to, turi būti atmetas kaltinimas, kad Vokietijos valdžios institucijos, aiškindamosi faktines aplinkybes, ypač susijusias su susitarimų dėl moratoriumo turiniu, nepakankamai bendradarbiavo su Komisija. Esminis šių susitarimų turinys Komisijai buvo žinomas, praėjus jau kelioms savaitėms po jų sudarymo.

69. Belgijos vyriausybė nagrinėjamas sumas laiko „užginčytomis“ sumomis Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b punkto prasme; kadangi garantuojančioji asociacija atsako solidariai, ji lygiai taip pat, kaip ir pagrindinis skolininkas, turi galimybę užginčyti pareigą sumokėti.

67. Subsidiariai Vokietijos vyriausybė nurodo, jog net jei būtų manoma, kad tai yra „garantuotos skolos“, šios sumos neturėjo būti pervestos Komisijai, nes jos negalėjo būti išieškotos, be kita ko, dėl nenugalimos jėgos aplinkybių Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 17 straipsnio 2 dalies prasme. Bet kuriuo atveju Vokietijos valdžios institucijos ėmėsi visų priemonių, siekdamos išieškoti skolas iš garantuojančiųjų asociacijų

70. Be to, Belgijos Karalystės teigimu, valstybės narės turi pervesti muitų mokesčius Komisijai, tik jei šie buvo visiškai surinkti, o ne, kaip teigia pastaroji, kai dalį jų padengia garantija. Todėl sumos nebuvo perduotos pavėluotai.

71. Belgijos vyriausybė taip pat mano, kad Vokietijos Federacinė Respublika nepažeidė Bendrijos lojalumo principo, nes, sudarydama susitarimus dėl moratoriumo, Vokietijos Federacinė Respublika apsaugojo TIR sistemai nuo dar didesnės žalos. Be to, Komisija žinojo apie problemas, su kuriomis susidūrė garantuojančiosios asociacijos.

Teismas neturi atskirai nustatyti, ar Vokietijos Federacinė Respublika pažeidė muitų teisės nuostatas arba TIR konvenciją. Tokie galimi pažeidimai yra svarbūs šioje byloje tiek, kiek jie reiškia pažeidimus, susijusius su nuosavais ištekliais, arba trukdo pervesti nuosavus išteklius, gaunamus iš muitų pajamų.

b) Vertinimas

72. Visų pirma reikia pastebėti, pirma, kad Vokietijos vyriausybė neginčija Komisijos nustatytų faktinių aplinkybių, kuriomis grindžiama ši byla ir pagal kurias išieškojimas, susijęs su sumomis pagal 1993, 1994 ir 1995 metų TIR knygeles, buvo sustabdytas arba – dėl susitarimų dėl moratoriumo net nebuvo pradėtas, ir atitinkamos sumos buvo įskaitytos į B sąskaitą. Tačiau kyla ginčas, ar Vokietijos Federacinė Respublika dėl to neįvykdė Bendrijos įsipareigojimų. Skirtingas požiūris yra ir dėl aplinkybių, susijusių su TIR sistemos veikimu ir svarba šioje byloje.

74. Trečia, šis ieškinys yra pareikštas, kaip aiškiai nurodė Komisija, tik dėl galutinai nustatytų skolų iš TIR operacijų, tik nustatytų mokėtinų sumų Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 1 straipsnio 1 dalies prasme. Taigi skolų nustatymas šioje byloje yra neginčijamas, o ginčas labiau pagrįstas klausimu, kokiomis aplinkybėmis priklausančiai Bendrijoms mokėti nustatytų, tačiau neįskaitytų mokėtinų sumų dalis turi būti perduota Bendrijoms. Šiuo atžvilgiu tai labai susiję ir su tuo, kas turi prisiimti riziką už valstybių narių valdžios institucijų vykdomo prekių judėjimo per muitines valdymą ir už mokėtinų sumų, susijusių su Bendrijų nuosavais ištekliais, išieškojimą.

73. Antra, reikia pažymėti, kad, atsižvelgiant į ieškinį, Komisijos kaltinimai šioje byloje apsiriboja Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos pažeidimais. Todėl Teisingumo

75. Atitinkamai taip pat reikia išnagrinėti, koks yra ryšys tarp nuostatų apie nuosavus išteklius, nustatančios procedūrą, pagal kurią

valstybės narės disponuoja Bendrijai skirtais nuosavais ištekliais¹⁹, ir nuostatų, susijusių su įvairių nuosavų išteklių — šiuo atveju muitų, nustatytų pirmiausia pagal muitus reglamentuojančius Bendrijos teisės aktus (taigi visų pirma pagal Muitinės kodeksą, Muitinės kodekso įgyvendinimo reglamentą ir TIR konvenciją) bei nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, atsiradimu ir jų išieškojimu.

76. Iš nusistovėjusios teismo praktikos išplaukia — tai daugelį kartų akcentavo ir Komisija, — kad „egzistuoja neatsiejamas ryšys tarp pareigos nustatyti nuosavus Bendrijos išteklius, įrašyti juos į Komisijos sąskaitą per nustatytus terminus ir galiausiai sumokėti palūkanas už vėlavimą“²⁰.

77. Vis dėlto minėta teismo praktika, susijusi su „neatsiejamu ryšiu“, siekia — visais atvejais atsižvelgiant į jos kilmę — laikotarpį, kai dar negaliojo šiai bylai aktuali Reglamentu dėl nuosavų išteklių sistemos redakcija²¹, įtvirtinusi nuostatas dėl B sąskaitos, dėl kurios taikymo ir kyla ginčas šioje byloje.

78. Iki minėtos redakcijos įsigaliojimo įrašymui į sąskaitas nebuvo teikiama atskira reikšmė išipareigojimo įskaityti nustatytas mokėtinas sumas atžvilgiu. Sumas, atitinkančias nustatytas priklausančias mokėti sumas, nepriklausomai nuo jų faktinio išieškojimo, reikėjo Bendrijoms pervesti per nustatytą terminą. Valstybės narės neprivalėjo pervesti šių sumų tik tuo atveju, jeigu dėl nenugalimos jėgos („force majeure“) aplinkybių šios sumos nebuvo išieškotos²². Taigi 1977 m. gegužės 5 d. Sprendime Teisingumo Teismas jau konstatavo, „kad valstybės narės privalo ne tik nustatyti nuosavus išteklius, bet ir juos visus, įskaitant ir neišieškotas sumas, pervesti Komisijai, išskyrus atvejus, kai dėl nenugalimos jėgos („force majeure“) aplinkybių šios sumos nebuvo išieškotos. Taigi, siekdamos pervesti nuosavus išteklius, valstybės narės privalo pareikšti ieškinį ir juos išieškoti, o vėliau šios valstybės narės, įgyvendindamos minėtą tikslą, imasi veiksmų skolininkų atžvilgiu“²³.

79. Šioje teismo praktikoje svarbu yra tai, ką 2005 m. kovo 10 d. išvadoje *Komisija prieš Daniją*, kuria šioje byloje rėmėsi proceso dalyviai, generalinis advokatas L. A. Geelhoed laikė „taisykle, atribojančia

19 — Žr. Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos antrą konstatuojamąją dalį.

20 — Be kita ko, 1991 m. gegužės 16 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus* (C-96/89, Rink. p. I-2461, 38 punktas) ir sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (nurodyta 12 išnašoje), 69 punktas.

21 — Žr., pavyzdžiui, 1986 m. kovo 20 d. Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją* (303/84, Rink. p. 1171, 11 punktas) bei 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimą *Komisija prieš Graikiją* (68/88, Rink. p. 2965, 17 punktas).

22 — Žr. 1977 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 2892/77, įgyvendinantį 1970 m. balandžio 21 d. Sprendimą dėl valstybių narių finansinių įmokų pakeitimo Bendrijų nuosavais ištekliais (OL L 336, p. 1) (toliau — Reglamentas Nr. 2891/77).

23 — 1977 m. kovo 5 d. Sprendimas *Pretura Cento prieš X* (110/76, Rink. p. 851, 4–6 punktai).

nuosavų išteklių sritį nuo muitų teisės aktų srities²⁴.

80. Kalbant apie rizikos pasidalinimą tarp Bendrijos ir valstybių narių, tai reiškia, kad, privalėdamos pervesti Bendrijoms taip pat neišieškotas sumas, atitinkančias nustatytas priklausančias mokėti sumas, valstybės narės bet kuriuo atveju turėjo prisiimti problemų ir klaidų, susijusių su muitų taikymu ir išieškojimu, finansines pasekmes, išskyrus tuos atvejus, jeigu dėl nenugalimos jėgos („force majeure“) aplinkybių šios sumos nebuvo išieškotos.

81. Reglamente dėl nuosavų išteklių sistemos įtvirtinus B sąskaitą, šis rizikos padalinimas akivaizdžiai buvo atliktas valstybių narių naudai tiek, kiek įsipareigojimas pervesti tam tikras nustatytas mokėtinas sumas buvo susijęs su atitinkamų sumų išieškojimu. Pagal Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 10 straipsnio 1 dalį į B sąskaitą įskaitytos mokėtinos sumos turi būti įtrauktos į biudžetą tik per nustatytą terminą, einantį po to, kai buvo išieškotos sumos, atitinkančios šias mokėtinas sumas. Be to, kaip ir anksčiau, galioja šio reglamento 17 straipsnio 2 dalis, nustatanti, kad pervesti nustatytas mokėtinas sumas neprivaloma, jeigu dėl nenugalimos

jėgos („force majeure“) aplinkybių šios sumos nebuvo išieškotos, ir – tai pakeitimas, lyginant su Reglamentu Nr. 2891/77 – taip pat tais atvejais, jeigu, nuodugniai įvertinus visas atitinkamo atvejo aplinkybes, paaiškėja, jog minėtų sumų nebebus galima išieškoti dėl priežasčių, kurių negalima priskirti minėtoms valstybėms.

82. Pažymėtina, kad pagal šiai bylai aktualią Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos redakciją iki atitinkamų sumų išieškojimo ir nepriklausomai nuo šio reglamento 17 straipsnio 2 dalyje nustatytų nenugalimos jėgos atvejų mokėtinas sumas, kurias reikia įskaityti į B sąskaitą, neprivaloma įtraukti į biudžetą ir todėl mokėti palūkanų už vėlavimą. Šių mokėtinų sumų atžvilgiu „neatsiejamasis ryšys“ tarp pareigos nustatyti nuosavus išteklius, juos įskaityti ir pareigos mokėti palūkanas už vėlavimą nėra absoliutus.

83. Taigi pagrindinis šioje byloje kylantis klausimas yra tas, kokias mokėtinas sumas galima įskaityti į B sąskaitą, nes jas į Bendrijų biudžetą reikia įtraukti tik po išieškojimo. Pagal Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b punkto formulotę šios sumos yra, viena vertus, nustatytos dar neišieškotos mokėtinos sumos, dėl kurių

24 – 2005 m. kovo 10 d. generalinio advokato L. A. Geelhoed išvada *Komisija prieš Daniją* (C-392/02, Rink. p. I-9811, 62–63 punktai bei 24 išnaša).

buvo pateikta garantija, o, kita vertus, nustatytos (neišieškotos²⁵) mokėtinos sumos, dėl kurių nors ir buvo pateikta garantija, tačiau kurios buvo užginčytos ir kurios, išsprendus kilusius ginčus, gali būti pakeistos. Todėl išieškotos sumos turėtų būti įskaitytos į A sąskaitą, o taip pat ir neišieškotos sumos, tuomet, kai buvo pateikta garantija ir šios sumos nebuvo užginčytos.

garantuojančiosios asociacijos, kaip nurodė Belgijos vyriausybė, šioje byloje nėra aktualus.

85. Dėl klausimo, ar šios iš TIR operacijos atsiradusios nustatytos mokėtinos sumos yra užtikrintos skolos Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b punkto prasme ir ar jos dėl to turėjo būti įskaitytos į A sąskaitą, reikia konstatuoti, jog šia nuostata paprasčiausiai reikalaujama, kad būtų „pateikta garantija“ aiškiau neapibrėžiant minėtoje nuostatoje, ką reikia laikyti „garantija“.

84. Šioje byloje Vokietijos vyriausybė Teisingumo Teisme nenurodė, kad šios sumos buvo užginčytos, o Komisija savo ieškinį grindė taip pat „galutinai nustatytomis sumomis“, kurios negali būti užginčijamos. Be to, aš pritariu Komisijos nuomonei, kad užginčijimą, kaip matyti iš Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b punkto, reikia susieti su pačia mokėtina suma, o ne su garantija, taigi kalbama apie pagrindinės skolos muitinei užginčijimą. Visais atvejais ši byla susijusi su garantuojančiųjų asociacijų pareigų, atsiradusių dėl pateiktų garantijų, įgyvendinimu ir su šių garantijų įgyvendinimu. Todėl klausimas, ar šias pagrindines skolas galėjo užginčyti

86. Dėl šios nuostatos išaiškinimo, tai pirmiausia neįtikina Komisijos argumentai, kad B sąskaita nėra skirta apsaugoti valstybių narių finansinius interesus, bet skirta sudaryti sąlygas Komisijai geriau kontroliuoti valstybių narių veiksmus išieškant nuosavus išteklius. Nors su pastaruoju tikslu ir susijusi Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos trečia konstatuojamoji dalis, tačiau galima teigti, kad, kaip nurodžiau anksčiau, taip pat būtina atsižvelgti ir į valstybių narių patiriamą finansinę riziką. Mano manymu, tai matyti net iš su B sąskaita susijusios nuostatos Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos

25 — Tai, kad ir čia kalbama apie neišieškotas mokėtinas sumas, manau, aišku iš Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 10 straipsnio 1 dalies, kur įskaitymas susietas su išieškojimu.

10 straipsnio 1 dalies, pagal kurią į šią sąskaitą įrašytos mokėtinės sumos turi būti įskaitytos tik jas išieškojus.

87. Taip pat ir nustačius B sąskaitą, dar neišieškotos sumos turi būti pervestos Bendrijoms, tačiau „garantijos suteikimu“ turi būti sumažinama valstybių narių rizika perduotus nuosavus išteklius galiausiai sumokėti iš savo lėšų. Šiuo atžvilgiu niekas netrukdo, kaip pasiūlė Vokietijos vyriausybė, nagrinėjamu atveju remtis bendra užstato sąvoka, įtvirtinta 1985 m. liepos 22 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2220/85²⁶ 3 straipsnio a punkte, pagal kurią užstatas – „tai užtikrinimas, kad pinigų suma bus sumokėta kompetentingai institucijai <...>, jeigu konkretus įsipareigojimas nebus įvykdytas“. Šia prasme prie klasikinių užtikrinimo būdų, žinoma, priskirtinos ir garantijos, kuriomis, kalbant bendrai, garantas įsipareigoja įvairiomis formomis atsakyti kreditoriui, jeigu trečiasis asmuo neįvykdys prievolės.

88. TIR konvencijos 8 straipsnyje nustatyta garantija, kuri, be kita ko, reglamentuojama ir Bendrijos teisėje, ir garantijos sutartyje, kuriai taikoma Vokietijos teisė ir kuri suda-

ryta su Vokietijos Federacine Respublika²⁷, garantuojančioji asociacija įsipareigoja sumokėti skolininko mokėtinus muitus bei bendrai ir solidariai su minėtais skolininkais sumokėti minėtas sumas, todėl pirmiausia turi būti reikalaujama, jei įmanoma, kad jas sumokėtų skolininkas. Nėra aišku, kodėl ši už muitus pateikta garantija, net jeigu kalbama apie bendrąją, o ne apie individualią garantiją, iš principo neturėtų būti laikoma garantija Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b punkto prasme.

89. Vis dėlto TIR procedūra susijusi su nustatyto dydžio garantija, dėl ko, kaip pabrėžė Vokietijos vyriausybė, atitinkamos skolos muitinei suma gali viršyti garantijos dydį. Mano manymu, nagrinėjamos mokėtinės sumos turi būti įskaitomos į A sąskaitą neviršijant suteiktos garantijos dydžio, taigi tiek, kiek šias sumas padengia nustatyto dydžio garantija. Man atrodo, kad tai labiausiai atitinka jau anksčiau aptartą tikslą, kurio buvo siekiama nustatant B sąskaitą, nagrinėjamą kartu su nuostatomis dėl nuosavų išteklių perdavimo Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 10 straipsnio 1 dalies prasme, kuriuo siekiama geriau apdrausti valstybių narių patiriamą finansinę riziką dar neišieškotų mokėtinų sumų atžvilgiu arba labiau susieti pareigą įskaityti nuosavus

26 — 1985 m. liepos 22 d. Komisijos reglamentas, nustatantis bendras išsamias taisykles dėl užstatų sistemos taikymo žemės ūkio produktams (OL L 205, p. 5).

27 — Žr. 2003 m. rugsėjo 23 d. Sprendimą *Bundesverband Güterkraftverkehr und Logistik eV (BGL)* (C-78/01, Rink. p. I-9543, 45 punktus).

ištekliaus su jų realiu išieškojimu. Beje, šio tikslo siekiama ir Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 6 straipsnio 2 dalies b dalimi užginčytų mokėtinų sumų atžvilgiu tiek, kiek nurodoma galimybė, išsprendus kilusius ginčus, pakeisti šias mokėtinas sumas.

90. Todėl iš esmės iš TIR knygelių atsiradusios nustatytos mokėtinės sumos turi būti įskaitomos į A sąskaitą ir perduodamos Bendrijoms per Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 10 straipsnio 1 dalies 1 pastraipoje nustatytą terminą, bet kuriuo atveju neviršijant TIR sistemos pagrindu sutarto maksimalaus garantijos dydžio, kurį garantuojančiosios asociacijos privalo sumokėti už skolas muitinei.

91. Vien tai nustatyti šioje byloje neužtenka, nes šis tvirtinimas paremtas tik teisiniu TIR procedūros pagrindu ir tam tikra prasme atspindi idealią šios procedūros ir joje numatytos garantijų sistemos būklę. Faktiškai dešimtmetyje vis labiau ryškėjo sistemos trūkumai, kurie peraugo į TIR procedūros krizę, jau apibūdintą faktinėse aplinkybėse²⁸.

28 — Žr. pirmiau, 20 ir paskesni punktai.

92. Mano manymu, remiantis nagrinėjamais dokumentais, neįmanoma galutinai įvertinti tikslios šios krizės apimtys, jos priežasčių ir padarinių, ypač atsižvelgiant į bendrą garantijų sistemos pajėgumą ir konkrečiai į Vokietijos garantuojančiųjų asociacijų pajėgumą. Galiausiai pačioje Europos Parlamento tyrimo ataskaitoje, parengtoje siekiant atsakyti į šiuos bendrus klausimus, šiuo klausimu nėra jokio aiškumo.

93. Tačiau reikia konstatuoti, kad valstybių narių diskreciją šioje srityje, Vokietijos vyriausybės teigimu, apriboja TIR konvencija, kurios susitariančioji šalis yra taip pat Bendrija ir kuri nustato tam tikrą garantijų sistemą. Kita vertus, ir pati Komisija neturi būti atleista nuo atsakomybės už TIR procedūros veikimą dėl jos bendradarbiavimo su atitinkamais organais TIR konvencijos pagrindu. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad Europos Parlamento ataskaitoje daug kartų pabrėžiama (solidari) Komisijos atsakomybė už tranzito procedūros ir TIR procedūros krizės eigą ir už netinkamą šios krizės įveikimą²⁹.

94. Todėl dėl TIR procedūros sistemos trūkumų, problemų išieškant skolas muitinei

29 — Žr., pavyzdžiui, išvadų, nurodytų Europos Parlamento patikrinimo ataskaitos apibendrintoje apžvalgoje, 1.1.5 punktą. Taip pat žr. teiginį, esantį 9.2.3.4 punkte, dėl „Komisijos neveikimo“: „Apibendrinant reikia pasakyti, kad visai neseni Komisijos veiksmai, deja, tik visiškai aiškiai įrodė jos biurokratinį nepaslinkumą. Komisijos vaidmuo tranzito procedūroje yra tik į tai redukuoti, o ne pačiai imtis veiksmų“.

ir dėl rizikos, susijusios su nuosavais ištekliais, negali būti iš karto bendrai kaltinamos valstybės narės arba šiuo atveju Vokietijos Federacinė Respublika.

tikrinimas, įgyvendinimą³². Iš to Teisingumo Teismas išvedė, pavyzdžiui, valstybės narės pareigą, lojaliai bendradarbiaujant su Komisija, imtis tinkamų priemonių, leidžiančių užtikrinti Bendrijos nuostatų dėl galimų nuosavų išteklių nustatymo taikymą³³.

95. Nepaisant to, reikia iširti, ar savo veiksmais – būtent atidedama šių mokėtinų sumų mokėjimą ir įskaitymą į B sąskaitą – reaguodama į TIR procedūros krizę ir jos padarinius, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė jai pagal Bendrijos teisę tenkančių įsipareigojimų, susijusių su nuosavais ištekliais.

97. Be to, dėl sunkumų įgyvendinant Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos Teisingumo Teismas konstatavo, kad Komisija ir valstybė narė, vadovaudamasi lojalaus bendradarbiavimo pareigos principu laikydamosi visų Sutarties nuostatų, privalo gera valia bendrai įveikti sunkumus ir. Be to, valstybė narė privalo Komisijai nurodyti kilusias problemas tam, kad ši galėtų jas įvertinti³⁴. Šis principas taikomas ir sunkumams, kilusiems kitose Bendrijos teisės srityse.

96. Pagal bendrą principą, kuriuo, be kita ko, pagrįstas EB 10 straipsnis³⁰, kuris nuosavų išteklių atveju įtvirtintas Reglamente dėl nuosavų išteklių sistemos³¹, valstybėms narėms ir Bendrijos institucijoms nustatyta abipusė lojalaus bendradarbiavimo pareiga. Pagal Teisingumo Teismo praktiką valstybės narės privalo palengvinti Komisijos užduočių, kurios visų pirma yra Sutarties bei įsipareigojimų, kuriuos remiantis Sutartimi nustatė Bendrijos institucijos, taikymo už-

98. Nors Teisingumo Teismas galiausiai pripažino, kad Bendrijos kompetencijai priklausančioje srityje valstybė narė gali veikti kaip bendru interesui besirūpinantis įgaliotas atstovas, o, atsakingai Bendrijos institucijai nepriėmus tinkamų veiksmų, nedelsdama imtis laikinų reikiamų apsaugos priemonių, kurios gali būti reikalingos, atsižvelgiant į

30 — Žr., be kita ko, 1988 m. rugsėjo 22 d. Sprendimą *Prancūzija prieš Parlamentą* (sujungtose bylose 358/85 ir 51/86, Rink. p. 4821, 34 punktas) ir 1986 m. sausio 15 d. Sprendimą *Derrick Guy Edmund Hurd* (44/84, Rink. p. 29, 38 punktas).

31 — Ypač Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 17 straipsnio 1 dalyje bei 18 straipsnio 2 dalyje; žr. 2002 m. kovo 7 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją* (C-10/00, Rink. p. I-2357, 90 punktas).

32 — Be kita ko, 2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus* (C-408/97, Rink. p. I-6417, 16 punktas).

33 — Sprendimas *Komisija prieš Italiją* (C-10/00, nurodyta 31 išnašoje), 89 punktas.

34 — Žr., be kita ko, 2001 m. kovo 22 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-261/99, Rink. p. I-2537, 24 punktas); 2001 m. liepos 3 d. Sprendimą *Komisija prieš Belgiją* (C-378/98, Rink. p. I-5107, 31 punktas) ir 2002 m. liepos 2 d. Sprendimą *Komisija prieš Ispaniją* (C-499/99, Rink. p. I-6031, 24 punktas).

aplinkybes; tačiau jų imtis reikia bendradarbiaujant Komisijai ir valstybėse narei. Visais atvejais negalima nustatyti nacionalinių apsaugos priemonių ginantis nuo Komisijos pareikštų prieštaravimų, išlygų ar sąlygų³⁵.

100. Taigi nesant reikalo tikrinti, kiek Vokietijos Federacinės Respublikos atlikti veiksmai buvo reikalingi atsižvelgiant į aplinkybes ir ar, ir, jei taip, kiek iš TIR procedūros atsiradusių mokėtinų sumų faktiškai nebuvo užtikrinta, reikia konstatuoti, kad bet kuriuo atveju atidėdama nagrinėjamų nustatytų mokėtinų sumų mokėjimo terminus ir įskaitydama jas į B sąskaitą, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė savo įsipareigojimo, konkrečiai nustatyto Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 17 straipsnio 1 dalyje, sąžiningai bendradarbiaujant su Komisija imtis visų reikiamų priemonių, užtikrinančių nuosavų išteklių perdavimą Bendrijoms pagal šio reglamento nuostatose numatytas sąlygas.

99. Atsižvelgiant į šią Teisingumo Teismo praktiką, nagrinėjamoje byloje lojalus bendradarbiavimas, taikant nuostatas dėl nuosavų išteklių, visais atvejais būtų reikalavęs, kad dėl kilusių TIR procedūros problemų, o ypač garantijų sistemoje, Vokietijos Federacinė Respublika būtų susisiekusi su Komisija ir suderinusi su ja savo veiksmus, susijusius su Bendrijos nuostatų dėl nuosavų išteklių taikymu. Tačiau Vokietijos Federacinė Respublika, nepasitarusi su Komisija (kartu su ja ši problema buvo analizuota tik vėliau ir pačiai to paprašius po jos atliktų patikrinimų) sustabdė išieškojimo iš garantuojančiųjų asociacijų procedūrą arba sudarė susitarimus dėl moratoriumo — dėl to įskaitė nagrinėjamas Bendrijų nuosavų išteklių sumas į B sąskaitą ir dėl to atitinkamos Bendrijų sumos bent jau iš pradžių neturėjo būti pervestos.

101. Todėl pirmasis Komisijos reikalavimas yra pagrįstas.

2. Dėl antrojo reikalavimo, pagrįsto atsisakymu pranešti Komisijai apie tam tikras kitas neginčytas muitinės sumas, kurios buvo analogiškai apskaitytos

102. Antruoju ieškinio reikalavimu Komisija kaltina Vokietijos valdžios institucijas atsisa-

35 — Žr. 1981 m. gegužės 5 d. Sprendimą *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (804/79, Rink. p. 1045, 30–32 ir 37 punktai) bei 1987 m. gruodžio 15 d. Sprendimą *Airija prieš Komisiją* (325/85, Rink. p. 5041, 15–16 punktai).

kius pranešti Komisijai apie kitas neginčytas muitinės sumas, kurioms nuo 1994 m. iki 1996 m. Federalinio finansų ministro įsakymo pakeitimo buvo taikoma analogiška (kaip ir patikrintoms TIR knygelėms) vertinimas, t. y. įskaitymas į B sąskaitą.

ciją. Komisija, laikydamasi Tarybos nustatytų reikalavimų ir sąlygų, gali rinkti bet kokią informaciją, reikalingą jai patikėtoms užduotims atlikti (EB 284 straipsnis). Taryba nenustatė bendros nuostatos dėl informacijos pateikimo arba nuostatos dėl bendros teisės atlikti patikrinimą. Todėl, Vokietijos teigimu, neatsiranda Komisijos teigiama bendra teisė į informaciją.

a) Esminiai šalių argumentai

b) Vertinimas

103. Komisijos teigimu, Bendrijos nuosavų išteklių srityje valstybės narės turi pareigą bendradarbiauti ir todėl jos yra atsakingos už reikiamų duomenų pateikimą Komisijai tam, kad pastaroji galėtų įgyvendinti savo pareigas prižiūrėti tinkamą nuostatų dėl nuosavų išteklių taikymą. Komisija mano, jog ji gali reikalauti, kad Vokietijos Federacinė Respublika pateiktų duomenis, kurie būtini norint patikrinti, ar valstybė narė pažeidė įsipareigojimus ir kokių mastu šie pažeidimai jau yra ištaisyti. Valstybės narės savo ruožtu privalo taip suorganizuoti savo muitinių administracijų darbą, kad tokį pageidavimą gauti informaciją būtų galima įgyvendinti.

105. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, valstybės narės, vadovaudamosi EB 10 straipsnyje numatyto lojalaus bendradarbiavimo principu, turi gera valia bendradarbiauti pagal EB 226 straipsnį, Komisijai atliekant bet koki tyrimą, ir perduoti jai visą šiuo tikslu reikalaujamą informaciją³⁶.

106. Kalbant konkrečiai, nuosavų išteklių srityje Teisingumo Teismas sprendime *Komisija prieš Italiją* (C-10/00) nusprendė, kad valstybės narės turi pareigą, įrašytą nuostatose dėl nuosavų išteklių patikrinimo, sąži-

104. Vokietijos vyriausybė pažymi, kad Komisija negali remtis bendra teise į informa-

36 — Be kita ko, 1985 m. gruodžio 11 d. Sprendimas *Komisija prieš Graikiją* (192/84, Rink. p. 3967, 19 punktas) ir 2003 m. kovo 6 d. Sprendimas *Komisija prieš Liuksemburgą* (C-478/01, Rink. p. I-2351, 24 punktas).

ningai bendradarbiaujant su Komisija imtis priemonių, leidžiančių užtikrinti Bendrijos nuostatų dėl galimų nuosavų išteklių nustatymo taikymą³⁷.

107. Atsižvelgiant į šią pareigą, „jeigu Komisija stipriai priklauso nuo atitinkamos valstybės narės pateikiamos informacijos, įprastomis sąlygomis pastaroji privalo Komisijai pateikti pagrindžiančius ir kitus reikalingus dokumentus, kad ši galėtų patikrinti, ar ir prireikus kiek nagrinėjamos sumos susijusios su Bendrijų nuosavais ištekliais“³⁸.

108. Šioje byloje Komisija Vokietijos valdžios institucijų ikiteisminės procedūros metu keletą kartų aiškiai prašė pranešti jai apie visas kitas neginčytas muitinės sumas, kurios taip pat buvo įskaitytos į B sąskaitą ir kurios susijusios Vokietijos muitinės įstaigų neįformintomis TIR knygelėmis. Be to, šis prašymas buvo pateiktas ne kaip „bendras prašymas pateikti informacijos“, o po to, kai, Komisijai keletą kartų atlikus patikrinimą, buvo nustatyta, kad taip buvo apskaitytas tam tikras kiekis TIR knygelinių.

109. Atsižvelgdama į nurodytą teismo praktiką dėl lojalaus bendradarbiavimo principo, kuris taip pat numatytas Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos 18 straipsnio 2 dalyje, pagal kurį valstybės narės imasi „visų veiksmų, kurių reikia tikrinimo priemonėms“, susijusioms su nuosavų išteklių nustatymu ir perdavimu, įgyvendinti, Vokietijos Federacinė Respublika privalėjo patenkinti Komisijos prašymą pateikti informacijos.

110. Be to, Reglamento dėl nuosavų išteklių sistemos II antraštinėje dalyje esančios nuostatos dėl nuosavų išteklių įskaitymo būtent ir yra skirtos tam, kad valstybės narės užtikrintų nuostatų dėl nuosavų išteklių taikymo skaidrumą ir prireikus leistų patikrinti šių nuostatų taikymą Komisijai, kuriai šiuo atžvilgiu turėtų padėti valstybės narės³⁹.

111. Šiomis aplinkybėmis, nepatenkinusi nagrinėjamo Komisijos prašymo pateikti informacijos, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Reglamentą dėl nuosavų išteklių sistemos.

112. Todėl antrasis Komisijos ieškinio reikalavimas taip pat yra pagrįstas.

37 — Žr. sprendimą *Komisija prieš Italiją* (C-10/00, nurodyta 31 išnašoje), 88–90 punktai.

38 — Ten pat, 91 punktas.

39 — Šiuo klausimu žr. jau 37 išnašoje nurodytą Teisingumo Teismo praktiką.

V — Dėl bylinėjimosi išlaidų

113. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Remiantis to paties straipsnio 3 dalimi, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Teisingumo Teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas.

114. Kadangi atitinkamai ir Komisija, ir Vokietijos Federacinė Respublika iš dalies pralaimėjo bylą – viena vertus, abu pirmuosius reikalavimus reikia patenkinti, kita vertus, trečiasis, ketvirtasis ir penktasis reikalavimai yra nepriimtini – siūlau, kad kiekviena šalis padengtų savo bylinėjimosi išlaidas. Remiantis Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalimi, Belgijos Karalystė, kaip į bylą įstojusi šalis, padengia savo išlaidas.

VI — Išvada

115. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Teisingumo Teismui siūloma nuspręsti:

1. Tinkamai neįforminusi tam tikrų tranzito dokumentų (TIR knygelį) — dėl to su tuo susijusių Bendrijoms mokėtinų sumų mokėjimo terminas buvo atidėtas ir šios sumos nebuvo įskaitytos bei pervestos Komisijai per nustatytus terminus,

— nepervedusi Komisijai kitų neginčytų muitinės sumų, kurioms nuo 1994 m. iki 1996 m. Federalinio finansų ministro įsakymo pakeitimo (1996 m. rugsėjo

11 d. įsakymas, III B 1 – Z 0912 – 31/96) buvo taikoma analogiška su Vokietijos muitinės TIR knygelių neiforminimu susijusi tvarka (užuot įskaitytos į A sąskaitą, jos buvo įskaitytos į B sąskaitą),

- Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89, įgyvendinantį Sprendimą 88/376/EEB, Euratomas dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos, o būtent įsipareigojimo sąžiningai bendradarbiaujant su Komisija imtis visų reikiamų priemonių, užtikrinančių Bendrijų nuosavų išteklių perdavimą Komisijai.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį kaip nepriimtina.
3. Komisija, Vokietijos Federacinė Respublika ir Belgijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.